

**>> TERRAFAME OY
OSAVUOSIKATSAUS Q3 2017**

Terrafamen kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto 63,9 miljoonaa euroa - kannattavuus parani selvästi

Avainluvut heinä–syyskuussa 2017 (vertailukauden Q2 2017 luku sulkeissa)

- Nikkeliä kasattiin primäärikasalle 13 192 tonnia (11 038) ja sinkkiä 25 697 tonnia (23 149).
- Nikkeliä liuotettiin 7 197 tonnia (5 361) ja sinkkiä 13 027 tonnia (12 657).
- Nikkeliä tuotettiin 5 506 tonnia (5 176) ja sinkkiä 12 242 tonnia (11 204).
- Liikevaihto oli 63,9 miljoonaa euroa (47,2).
- Käyttökate ilman keskeneräisen tuotannon (KET) arvonmuutosta oli -7,9 miljoonaa euroa (-24,2).
- Käyttökate oli 47,6 miljoonaa euroa (-32,9).
- Keskeneräisen tuotannon nettorealisointiarvo oli 111,9 miljoonaa euroa (56,3).
- 12 kuukauden liukuva tapaturmataajuus eli poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti oli 3,5 (4,4).

Tärkeimmät tapahtumat heinä–syyskuussa 2017

- Metallitehtaalla tehtiin tehtaan historian kvartaalituotantoennätykset, jotka olivat nikkeliä 5 506 tonnia ja sinkkiä 12 242 tonnia. Sinkin tuotannossa tehtiin samalla vuosiennätys. Tammi-syyskuussa 2017 sinkkiä on tuotettu yhteensä 33 237 tonnia.
- Kaivostuotannossa tehtiin tähän mennessä parhaat tulokset nikkelin ja sinkin kasaussäilytyksessä. Viimeksi kuluneiden neljän vuosineljänneksen aikana malmia on kasattu primäärikasalle 17,4 miljoonaa tonnia.
- Kaivosalueelle varastoitujen vesien määrä oli syyskuun lopussa turvallisella 2,5 miljoonan kuution tasolla (Q2:n lopussa 3,7 miljoonaa kuutiota). Sulfaatin vuosikiintiöstä oli kolmannen vuosineljänneksen lopussa käyttämättä noin puolet.
- Terrafame jätti elokuun lopussa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle (AVI) uuden koko toimintaansa koskevan ympäristölupahakemuksen.

Kauden jälkeiset tapahtumat

- Terrafamen hallitus päätti lokakuussa, että Terrafame hakee valtioneuvostolta ydinenergiain mukaista lupaa uraanin talteenotolle. Lupahakemus jätetään lähiviikkoina. Mikäli valtioneuvosto päättää myöntää luvan, uraanin talteenotto voisi alkaa arviolta vuoden 2019 lopulla.
- Syyskuussa aloitetut yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen 16.10.2017, ja neuvotteluiden tuloksena Terrafame vähentää kaikkiaan 47 työtehtävää. Tuotannollisten ja

taloudellisten syiden sekä toimintojen uudelleen järjestelyiden perusteella irtisanotaan 37 henkilöä.

Taloudelliset ja tuotannolliset tunnusluvut

	2017 Q3	2017 Q2	2016 Q3	2017 Q1-Q3	2016 Q1-Q3
Talous					
Liikevaihto, M€	63,9	47,2	21,2	152,4	53,4
Käyttökate ilman KET-muutosta*, M€	-7,9	-24,2	-40,6	-65,4	-138,8
Käyttökate, M€	47,6	-32,9	-38,5	-3,7	-136,4
Liikevoitto/-tappio, M€	42,5	-37,3	-42,5	-17,3	-146,6
Investoinnit, M€	28,3	24,9	18,1	69,7	64,1
Kaivostuotanto					
Malmia primäärikasalle, Mt	4,9	4,5	4,3	13,3	10,1
Nikkeliä kasalle, t	13 192	11 038	10 894	34 300	25 285
Sinkkiä kasalle, t	25 697	23 149	20 612	69 085	48 155
Bioliuotus					
Nikkeliä liuotettu, t	7 197	5 361	3 046	17 644	6 699
Sinkkiä liuotettu, t	13 027	12 657	8 720	36 064	17 171
Metallitehdas					
Nikkeliä tuotettu, t	5 506	5 176	2 370	15 469	5 679
Sinkkiä tuotettu, t	12 242	11 204	6 328	33 237	13 895

*) KET = keskeneräinen tuotanto

Toimitusjohtaja Joni Lukkaraisen katsaus

”Olemme Terrafamen kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana suunnitelmallisesti kasvattaneet tuotantoa ja tehneet paljon kehitystyötä. Ylösajon merkittävimpien ponnisteluiden jälkeen olemme aloittaneet siirtymisen vakiintuneen teollisen toiminnan vaiheeseen, ja voimme nyt keskittyä hiomaan koko toiminnan kustannustehokkuutta.

Nikkelin ja sinkin maailmanmarkkinahinnat olivat kolmannella vuosineljänneksellä edellistä neljänestä paremmalla tasolla, millä oli myönteinen vaikutus tulokseemme. Yhdysvaltain dollarin kurssikehitys sen sijaan oli edelleen epäsuotuisaa euroon nähden. Toiseen neljännekseen verrattuna sekä nikkelin että sinkin keskihinnat maailmanmarkkinoilla nousivat kolmannella vuosineljänneksellä 14,1 % ja dollarin keskiкурсi euroon suhteutettuna heikkeni 6,6 %. Nikkelin varastotasot olivat globaalisti korkealla tasolla ja sinkin varastotasot pienuivät edelleen.

Kaivostuotantomme eli malminlouhinnan ja -käsittelyn määrät olivat kolmannella vuosineljänneksellä tavoitetasolla. Metallien liukeneminen primääri- ja sekundäärialueilla jatkui hyvällä tasolla, ja

metallitehtaalla teimme tehtaan historian kvartaalituotantoennätykset nikkeli- ja sinkissä. Syyskuun lopulla alkanut tehtaan suunniteltu syyskuun lopulle rajoitti hieman kolmannen vuosineljänneksen tuotanto- ja myyntimääriä.

Yksikkökustannukset nikkeli- ja sinkin tonnia kohti laskivat kolmannella vuosineljänneksellä ennakoitusti. Tehokkaan toiminnan ja koko henkilöstön vahvan kustannustietoisuuden ansiosta pysyimme hyvin kustannusbudjetissa.

Työturvallisuudessa henkilöstömme on jatkanut uuden työskulttuurin kehittämistä erinomaisin tuloksin. Tapaturmataajuutemme eli poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti oli syyskuun lopussa liukuvasti 12 kuukauden ajalta 3,5. Samalla henkilöstö saavutti uuden 131 päivän ennätyksen ilman poissaoloon johtanutta tapaturmaa.

Kuluneiden kuukausien aikana olemme jatkaneet nikkelin jatkojalostusmahdollisuuksien selvittämistä sekä kuparin tuotteistamiseen tähtäävää tehdasmittakaavan koetoimintaa. Lokakuun lopulla teimme päätöksen jättää valtioneuvostolle lupahakemuksen uraanin talteenotosta, joka arviomme mukaan voisi alkaa vuoden 2019 lopulla.”

Markkinakehitys

Nikkelin maailmanmarkkinahinta nousi heinä–elokuussa, ja keskihinta kolmannella vuosineljänneksellä oli 10 528 Yhdysvaltain dollaria tonnilta, mikä oli 14,1 % korkeampi kuin vuoden 2017 toisella vuosineljänneksellä (Q2 2017: 9 225) ja 2,6 % korkeampi kuin vuoden 2016 kolmannella vuosineljänneksellä (Q3 2016: 10 265). Tärkeimpiä tekijöitä nikkelin hintamuutokseen olivat nikkelin kysynnän kasvu Kiinan ruostumattoman teräksen tuotannossa sekä nikkeli- ja sinkin kaivostuotannon leikkauksista.

London Metal Exchangen (LME) ja Shanghai Futures Exchangen (SHFE) yhteenlasketut nikkeli- ja sinkin varastot ovat pienentyneet jokaisella vuosineljänneksellä vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien, mutta vuoden 2017 kolmannella vuosineljänneksellä lasku taittui, ja varastot pysyivät samalla tasolla kuin toisella vuosineljänneksellä. Syyskuun lopussa LME:n ja SHFE:n yhteenlasketut varastot olivat noin 438 000 tonnia.

Sinkin keskihinta kolmannella vuosineljänneksellä oli 2 963 Yhdysvaltain dollaria tonnilta, mikä oli 14,1 % korkeampi kuin vuoden 2017 toisella vuosineljänneksellä (Q2 2017: 2 596) ja 31,4 % korkeampi kuin vuoden 2016 kolmannella vuosineljänneksellä (Q3 2016: 2 255). Sinkin hyvä hintataso johtui ennen muuta varastojen pitkään jatkuneesta supistumisesta.

LME:n ja SHFE:n yhteenlasketut sinkin varastot laskivat edelleen vuoden 2017 kolmannen vuosineljänneksen aikana noin 38 000 tonnia ja olivat noin 318 000 tonnia.

Investoinnit

Terrafamen investoinnit olivat vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä 28,3 miljoonaa euroa ja Q1-Q3:lla 69,7 miljoonaa euroa (Q2 2017: 24,9 ja vuosi 2016: 84,3).

Merkittävimpiä investointikohteita heinä–syyskuussa olivat bioliuotuksen neljännen sekundäärilentän ja uuden sivukivikentän rakennustyöt sekä rikkivedyn kolmannen tuotantolinjan rakennustyöt.

Ympäristöturvallisuus

Kolmannen vuosineljänneksen aikana Terrafame juoksutti puhdistettua vettä pohjoiselle purkureitille ainoastaan purkuputken kautta. Eteläiselle purkureitille myönnettyä puhdistetun veden kiintiötä yhtiö on käyttänyt viimeksi keväällä 2016. Ajanjaksolla 6.–13.8.2017 kaivosalueelta ei juoksettu vettä pois lainkaan. Kaikkiaan kaivosalueelle varastoitu vesimäärä oli kolmannen vuosineljänneksen lopussa 2,5 miljoonaa kuutiota, mikä oli 1–3 miljoonan kuution tavoitetason rajojen sisällä (Q2:n lopussa 3,7 miljoonaa kuutiota).

Alueelta pois johdettujen vesien sulfaattipitoisuus oli noin puolet ympäristöluvan raja-arvosta, ja metallipitoisuudet olivat pääosin noin kymmenesosan niille asetetuista raja-arvoista. Kaivosalueen vesien sulfaatin poistoon hyödynnettiin sekä käänteisosmoosilaitosta että keskusvedenpuhdistamaa. Käänteisosmoosilaitoksen ansiosta sulfaattia voitiin johtaa rejektin mukana takaisin bioliuotuskasoille heinä–syyskuussa 1 394 tonnia (Q2 2017: 1 104). Elokuun alussa Terrafame tiedotti, että rakenteilla olevalta sivukivialueelta oli päässyt inhimillisestä erehdyksestä johtuen Pirttipuron suuntaan puhdistamatonta vettä enintään 2 800 kuutiota.

Syyskuun lopulla Pohjois-Suomen aluehallintovirasto antoi Terrafamelle kaksi ympäristölupapäätöstä. Toinen päätös koski erillistä sivukivialue KL2:ta ja toinen kaivosalueella väliavarastoituina olevia vesienkäsittelysakkoja ja niiden loppusijoittamista. Lupaviranomainen myönsi luvan sivukivialueen lohkojen 1–4 käytölle. Vesienkäsittelysakkojen osalta lupaviranomainen katsoi, että ns. geotuubit sakkoineen voidaan loppusijoittaa paikoilleen avolouhoksen eteläpuolella sijaitsevalle alueelle.

Elokuun lopulla Terrafame jätti koko toimintaansa koskevan ympäristölupahakemuksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle, jolloin korkeimman hallinto-oikeuden päätösten myötä toukokuussa lainvoiman saaneet luvat pysyvät voimassa uuden luvan voimaantuloon saakka. Lupaprosessiin liittyen yhtiöllä on ollut vuosina 2016–2017 käynnissä kaksi YVA-menettelyä. Yhteysviranomaisena toimiva Kainuun ELY-keskus antoi heinäkuun lopulla lausunnon vesienhallinnan YVA:n selostusosuudesta ja totesi sen täyttävän YVA-lain riittävyden vaatimuksen. Tuotanto-YVA:n selostuksen ELY-keskus kuulutti elokuun lopulla mielipiteiden ja lausuntojen antamista varten. Heinäkuun alussa ELY-keskus antoi myös lausunnon Terrafamen tuotanto-YVA:n ohjelmaan keväällä tekemästä täydennyksestä, joka koskee mahdolliseen nikkelin jatkojalostukseen liittyvää sulattotoimintaa.

Henkilöstö ja työturvallisuus

Terrafamen palveluksessa oli syyskuun 2017 lopussa 685 henkilöä (Q2 2017:n lopussa 757 sisältäen kesätyöntekijät). Lisäksi kaivosalueella työskenteli kolmannella vuosineljänneksellä säännöllisesti noin 70 kumppaniyritystä ja näissä 681 henkilöä (Q2 2017:n lopussa 693).

Heinä–syyskuussa Terrafamella sattui yksi poissaoloon johtanut työtapaturma. Kaikkiaan vuoden 2017 aikana poissaoloon johtaneita työtapaturmia on sattunut kolme ja niistä on aiheutunut yhteensä kymmenen poissaolopäivää. Tapaturmataajuus eli poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti oli viimeksi kuluneiden 12 kuukauden ajalta syyskuun lopussa 3,5 (Q2 2017:n lopussa 4,4). Kuluvan vuoden tavoitteena on päästä alle 5,0:aan (tapaturmataajuus 2016: 8,4).

Syyskuun alussa yhtiö aloitti yhteistoimintaneuvottelut, joissa etsittiin ratkaisua siihen, miten henkilöstöresursseja voidaan sopeuttaa vastaamaan paremmin ylösajon loppuvaiheen tarpeita. Neuvottelut saatiin päätökseen 16.10.2017, ja niiden tuloksena Terrafame vähentää kaikkiaan 47 työtehtävää. Tuotannollisten ja taloudellisten syiden sekä toimintojen uudelleen järjestelyiden perusteella irtisanotaan 37 henkilöä.

Lähiajan näkymät

Terrafamen toiminnan ylösajo ja vakiinnuttaminen jatkuvat, ja tavoitteena on kasvattaa edelleen nikkelin sekä sinkin tuotanto- ja toimitusmääriä. Kannattavuutta parannetaan suunnitelmien mukaisesti keskittymällä toiminnan kustannustehokkuuteen.

Terrafamen tarkoituksena on jättää lähiviikkoina valtioneuvostolle lupahakemus uraanin talteen ottamiseksi. Mikäli valtioneuvosto päättää myöntää luvan, talteenotto voisi alkaa arviolta vuoden 2019 lopulla. Yhtiö odottaa myös pääsevänsä tekemään uraaniin ja harvinaisiin maametalleihin liittyvää laboratoriomittakaavan tutkimusta, johon haettiin toimenpidelupaa Säteilyturvakeskukselta kesäkuussa 2017. Lisäksi selvitetään kahta nikkelin jatkojalostusvaihtoehtoa, jotka ovat ruostumattoman teräksen valmistamiseen sopiva metallinen nikkeli tuote sekä akkuteknologiassa hyödynnettävät nikkeli- ja kobolttisulfaattit.

Tässä tiedotteessa esitetyt Terrafame Oy:n taloudelliset tiedot vuodelta 2017 ovat tilintarkastamattomia FAS-lukuja.

Lisätietoa:

Toimitusjohtaja Joni Lukkaroinen, Terrafame Oy, p. 050 5900 720, joni.lukkaroinen(at)terrafame.fi
Viestintäjohtaja Katri Kauppila, Terrafame Oy, p. 040 5699 200, katri.kauppila(at)terrafame.fi

---

Terrafame Oy on suomalainen monimetalliyhtiö, joka tuottaa nikkeliä, sinkkiä ja kobolttia Sotkamossa sijaitsevalla kaivoksellaan ja metallitehtaallaan. Tavoitteenamme on ympäristön kannalta kestävä, turvallinen ja kannattava liiketoiminta.